

Τρίτη, 30 Μαΐου 2006
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Το μεγαλύτερο μέρος του εξωτερικού εμπορίου της Ελλάδας στη διάρκεια του πρώτου αιώνα της ανεξαρτησίας της αφορούσε γεωργικά προϊόντα.
2. Η Εθνική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1927.
3. Ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος ήταν αρχηγός των Πεδινών.
4. Ο Χαρίλαος Τρικούπης θεωρούσε το Κράτος ως μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης.
5. Η Πατριαρχική Επιτροπή αποσκοπούσε στην οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων.

[Μονάδες 10]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. Σωστό
2. Λάθος
3. Λάθος
4. Σωστό
5. Σωστό

A.1.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Εθνικόν Κομιτάτον
- β. Λαϊκό Κόμμα (1910)
- γ. Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.)

[Μονάδες 12]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- α. σελ. 79 σχολ. «Μικρότερη απήχηση ... Οθωμανική αυτοκρατορία». Αναφορά επίσης στο ότι πρόκειται για μία από τις παρατάξεις που συγκροτήθηκε στο πλαίσιο της Εθνοσυνέλευσης του 1862-1864.
- β. σελ. 95 σχολ. «Στα μέσα του 1910 ... στους Φιλελεύθερους».
- γ. σελ. 155 σχολ. § 1 «Η ελληνική κυβέρνηση ... οριστική στέγαση» και σελ. 157 «Η ΕΑΠ λειτούργησε ... στους πρόσφυγες».

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Με ποιον τρόπο αντιμετωπίστηκε οριστικά το πρόβλημα της διανομής των «εθνικών γαιών» μετά το 1870;

[Μονάδες 14]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

σελ. 27 σχολ. «Η οριστική αντιμετώπιση ... αυτής ιδιοκτησίας».

A.2.2. Πώς εκδηλώθηκε στην Ελλάδα η «κρίση του 1932» και ποιες ήταν οι επιπτώσεις της στο οικονομικό πεδίο;

[Μονάδες 14]

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

σελ. 55-56 σχολ. «Η παγκόσμια οικονομική κρίση ... είχε και θετικά στοιχεία».

ΟΜΑΔΑ Β'**ΘΕΜΑ Β1**

Χρησιμοποιώντας σχετικά χωρία από τα πιο κάτω κείμενα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να επισημάνετε τους κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες που συνέβαλαν, μετά το 1893, στην εκδήλωση του κινήματος του Στρατιωτικού Συνδέσμου στο Γουδί.

[Μονάδες 25]

Κείμενο Α'

«... Αναμφίβολο είναι πως το Γουδί βρήκε λαϊκή ανταπόκριση πως απάντησε πράγματι σε κάποιες κοινωνικές αναζητήσεις. Η μεγάλη δε λαϊκή συγκέντρωση συμπαραστάσης της 14.09.1909 που οργανώθηκε από βιομήχανους, έμπορους,

βιοτέχνες, ελεύθερους επαγγελματίες κ.λ.π. (...) πρόβαλε και καθαρά αστικές διεκδικήσεις, όπως προστασία της παραγωγής, δίωξη της τοκογλυφίας, προοδευτικότητα των φόρων, πάταξη της μεροληψίας και της πολιτικής φαυλότητας, σε σχέση, ιδιαίτερα, με τους διορισμούς στο δημόσιο οπαδών του κυβερνώντος κόμματος, κ.λ.π.»

Θ. Διαμαντόπουλος. *Η ελληνική πολιτική ζωή, εικοστός αιώνας*, Αθήνα 1997 σ. 65

Κείμενο Β'

«Ο Λαός των Αθηνών και του Πειραιώς εις πάνδημον συνελθών συλλαλητήριοι, ίνα σκεφθή περί των Κοινών, ήτοι περί γενικής των κακώς εχόντων ανορθώσεως, πολιτικής τε και στρατιωτικής, ην από μακρού ήδη χρόνου επόθησε και εζήτησε και την οποίαν το κίνημα της 15 Αυγούστου ανέλαβε να πραγματοποιήση αποβλέπων εις το ότι τα έννομα συμφέροντα και δικαιώματά του ουσιωδώς εθυσιάσθησαν υπό το ευπρόσωπον κάλυμμα ελευθέρου πολιτεύματος, των αντιπροσώπων αυτού μεταβληθέντων εις ιδιοτελή ολιγαρχίαν, αντικαταστήσασαν τον Νόμον διά της θελήσεώς της, συνεταιρισθείσαν δέ μετ' αφορολογήτου πλουτοκρατίας, ενώ αυτός στενάζει υπό το βάρος των αδικωτάτων φόρων (...) χωρίς ν' απολαμβάνη ως αντάλλαγμα την ασφάλειαν της ζωής, τιμής και ιδιοκτησίας του (...). Αξιοί να ίδη την Κυβέρνησιν υποβάλλουσιν το ταχύτερον εις την Βουλήν και ταύτην ψηφίζουσιν άρτιον σύστημα νομοθεσίας, υπό το πνεύμα του πολέμου κατά της συναλλαγής, ανορθώσεως όλων των κλάδων της διοικήσεως και προστασίας της παραγωγής, ίδια δε (...). Να ληφθή πρόνοια περί βελτιώσεως της τύχης του εργάτου, δουλεύοντος ήδη την χειρίστην των δουλειών προς το κεφάλαιον δι' έλλειψιν παντός προστατευτικού αυτού νόμου.

Γιάννης Κορδάτος, *Ιστορία της νεώτερης Ελλάδας*, Β' σ. 132-134

(Ψήφισμα των επαγγελματικών σωματείων Αθηνών και Πειραιώς την ημέρα του συλλαλητηρίου)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Από το σχολικό βιβλίο σελ. 86: «Κατά την περίοδο της διακυβέρνησης ... σελ. 87 να υλοποιήσουν τις επιθυμίες τους», σελ. 88: «Εν τω μεταξύ οι συντεχνίες ... σελ. 90 την επίλυση σειράς οικονομικών αιτημάτων». Οι ιστορικές γνώσεις επιβεβαιώνονται από τις πληροφορίες που αντλούμε από τα παραθέματα.

Στο πρώτο παράθεμα, το οποίο αναφέρεται στο μεγάλο συλλαλητήριο των επαγγελματικών σωματείων της 14-09-1909, στο οποίο συμμετείχαν βιομήχανοι, έμποροι, βιοτέχνες, ελεύθεροι επαγγελματίες κ.τ.λ., παρουσιάζονται αστικές διεκδικήσεις, οι οποίες αφορούν κοινωνικά και οικονομικά θέματα, όπως προστασία

της παραγωγής, δίκαιη της τοκογλυφίας, δικαιότερο σύστημα φορολογίας, πάταξη της μεροληψίας, ιδιαίτερα στο θέμα των διορισμών στο δημόσιο, όπου ως τότε διορίζονταν ιδιαίτερα οι οπαδοί του κυβερνώντος κόμματος.

Στο δεύτερο παράθεμα, που λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς τις ιστορικές μας γνώσεις και συμφωνεί με το πρώτο παράθεμα, επισημαίνονται αιτήματα των επαγγελματιών σωματείων σχετικά με την επίλυση βασικών κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων. Προβάλλονται οικονομικά αιτήματα, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις («αυτός στενάζει υπό το βάρος των αδικωτάτων φόρων»), δικαιότερο φορολογικό σύστημα («ιδιοτελής ολιγαρχία συνεταιρισθείσα μετ' αφορολογήτου πλουτοκρατίας») και η προστασία της παραγωγής. Εντοπίζονται όμως και κάποια κοινωνικά αιτήματα, όπως η ασφάλεια της ζωής, τιμής και ιδιοκτησίας, η ψήφιση άρτιου συστήματος νομοθεσίας, η οποία θα περιορίσει τα φαινόμενα συναλλαγής («υπό το πνεύμα πολέμου κατά της συναλλαγής»), ανόρθωση των κλάδων της διοίκησης και πρόνοια για την προστασία των εργατών μέσω της σχετικής νομοθεσίας, η οποία ως τότε απουσίαζε.

Ως επίλογος μπορεί να γραφεί από σχολ. βιβλίο σελ. 90 «Υπό την πίεση του Συνδέσμου ... επιτύχει τις επιδιώξεις του».

(Συμπληρωματικά μπορεί να αναφερθεί και η παράγραφος «Στο διάστημα από την πτώχευση ... το εκσυγχρονιστικό του πρόγραμμα» της σελ. 87)

ΘΕΜΑ Β2

Χρησιμοποιώντας σχετικά χωρία από το πιο κάτω κείμενο και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να εξηγήσετε τους στόχους του Ελευθερίου Βενιζέλου αναφορικά με την ελληνοτουρκική προσέγγιση κατά τα έτη 1928-30 (Μονάδες 12) και να αποτιμήσετε κατά πόσο οι στόχοι αυτοί επιτεύχθηκαν με τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες του 1930 (Μονάδες 13).

Μονάδες 25

Κείμενο

«Καθ' ήν στιγμήν ο ελληνικός λαός μού αναθέτει με μεγάλην πλειοψηφίαν την διακυβέρνησιν του διά μίαν περίοδον τεσσάρων ετών, οφείλω να σας διαβεβαιώσω περί της ζωντανής επιθυμίας μου να συντελέσω εις την ρύθμισιν των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών μας, η οποία θα τους εξασφάλιζε στενήν φιλίαν, επιβεβαιουμένην δι' ενός συμφώνου φιλίας, μη επιθέσεως και διαιτησίας, περιεχομένου όσον το δυνατόν ευρύτερου. Έχω πλήρη συνείδησιν του γεγονότος ότι η Τουρκία δεν έχει βλέψεις επί των εδαφών μας και μοι εδόθη χιλίας φορές κατά την διάρκειαν της προεκλογικής περιόδου η ευκαιρία να δηλώσω δημοσία ότι η Ελλάς ουδεμίαν έχει βλέψιν επί των τουρκικών εδαφών, αποδεχομένη τας Συνθήκας της Ειρήνης ειλικρινώς και ανεπιφυλάκτως. Δεν δύναμαι λοιπόν να αμφιβάλλω ότι η ρύθμισις των σχέσεών μας, ως την αντιλαμβάνομαι, ανταποκρίνεται επίσης εις την επιθυμίαν της Εξοχότητάς Σας. Διά την πραγματοποίησιν της κοινής αυτής επιθυμίας ουδέν εμπόδιον υφίσταται

εκτός των εκκρεμών ζητημάτων μεταξύ των δύο χωρών, τα οποία προέκυψαν από την σύμβαση περί ανταλλαγής των πληθυσμών και της παρακολούθους συμφωνίας».

*Επιστολή του Ε. Βενιζέλου προς τον Τούρκο
πρωθυπουργό Ισμέτ Ινονού, 30-08-1928,
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, ΙΕ' σελ. 351*

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ως προς το πρώτο σκέλος του ερωτήματος που αφορά στους στόχους του Ελ. Βενιζέλου σχετικά με την Ελληνοτουρκική προσέγγιση κατά τα έτη 1928 -1930: σελ. 163 σχολ. βιβλίου «Μετά την υπογραφή ... μεταξύ των δύο χωρών».

Οι παραπάνω ιστορικές γνώσεις επιβεβαιώνονται και από τις πληροφορίες που αντλούμε από το παράθεμα, στο οποίο γίνεται λόγος για ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών, με την οποία θα εξασφαλιζόταν στενή φιλία, καθώς και για διασφάλιση του εδαφικού καθεστώτος της μιας και της άλλης χώρας («... η Τουρκία δεν έχει βλέψεις επί των εδαφών μας ... ότι η Ελλάς ουδεμίαν έχει βλέψιν επί των τουρκικών εδαφών») και τέλος επίλυση όλων των εκκρεμών ζητημάτων μεταξύ των δύο χωρών που είχαν προκύψει από τη σύμβαση περί ανταλλαγής των πληθυσμών και τις συμφωνίες που ακολούθησαν.

Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, το οποίο αφορά στο κατά πόσο οι παραπάνω στόχοι επιτεύχθηκαν με τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες του 1930: σελ. 163 «στις 10 Ιουνίου 1930 ... τα μεταξύ τους σύνορα», σελ. 168 «οι καλές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών διατηρήθηκαν τρεις τουλάχιστον δεκαετίες», σελ. 163 «Αυτό ήταν και η βασική επιδίωξη του Έλληνα πρωθυπουργού».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Αξιολόγηση Ομάδας Α': Τα θέματα κρίνονται προσιτά στον καλά προετοιμασμένο μαθητή. Ήταν σαφώς διατυπωμένα, χωρίς δυσκολίες κατανόησης, με αναφορές σε συγκεκριμένα σημεία του βιβλίου.

Αξιολόγηση Ομάδας Β': Τα θέματα απαιτούν τη βαθύτερη κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου, την ανάκληση και σύνθεση γνώσεων. Και στα δύο θέματα ο μαθητής οφείλει να τεκμηριώσει την απάντησή του και με αναφορά σε συγκεκριμένα χωρία των παραθεμάτων που δίνονται.

Συνολική αξιολόγηση: Τα θέματα καλύπτουν ένα σημαντικό τμήμα της ύλης και απαιτούν σχετική αξιοποίηση της κριτικής ικανότητας των μαθητών. Πάντως, είναι προσιτά για το διαβασμένο μαθητή, με κλιμάκωση δυσκολίας που θα κρίνει το «άριστα».

Αξίζει να αναφερθεί ότι μέρος των θεμάτων ζητήθηκε ξανά στο παρελθόν, ειδικότερα το θέμα Β2 στις ακριβώς προηγούμενες εξετάσεις του 2005. Επισημαίνεται επομένως η ανάγκη να αποφεύγουν οι υποψήφιοι το επιλεκτικό διάβασμα.